

ORIËNTATIEPROGRAMMA TECHNIEK & ENERGIE

carrièreoverzichten waar jouw stap toe kan leiden

zeven concrete carrièrepaden binnen techniek, bouw, energie en industrie — met doorgroeiroutes, specialisaties en actuele salarisbandbreedtes.

van startpunt naar specialisatie

elk pad begint bij een **startpunt**: de functie waar je na het oriëntatieprogramma en de vervolgstappen aan de slag kunt. van daaruit kies je een **richting** — leidinggevend, technisch-inhoudelijk of beleid & advies — en groei je door in **senioriteit** en **specialisatie**. het **eindniveau** laat zien hoe ver een route kan reiken.

niet iedereen doorloopt elke stap, en dat hoeft ook niet. de paden laten zien wat mogelijk is — zo ver als bij jón past.

LEGENDA

startpunt — waar je begint na het programma

leidinggevende route

technische / inhoudelijke route

beleids- & adviesroute

eindniveau — waar de route toe kan leiden

over de salarissen

alle bedragen zijn bruto maandsalarissen bij 40 uur/week, op basis van marktcijfers 2025–2026. werkelijke salarissen variëren met werkgever, sector, regio en ervaring. secundaire voorwaarden (vakantiegeld, bonus, ploegentoeslag, pensioen) zijn niet meegerekend.

junior projectcoördinator energietransitie

drie hoofdroutes met bijbehorende specialisatiepaden en salarisbandbreedtes — opgesteld voor kandidaatbegeleiding.

bruto maandsalaris bij 40 uur/week · marktcijfers 2025–2026 · excl. vakantiegeld, bonus en secundaire arbeidsvoorwaarden

 startpunt

 bejdinggevend

 technisch / inhoudelijk

 beleid & advies

 eindniveau

STARTPUNT

junior projectcoördinator energietransitie

coördinatie aanleg- en transitieprojecten · planning · stakeholderbeheer

€ 3.200 – 3.900

startsalaris hoger dan vergelijkbare rollen door krapte op de arbeidsmarkt

STAP 1 — KIES JE RICHTING

projectleider energietransitie

eindverantwoordelijk voor
projecten bij netbeheerder,
gemeente of aannemer

€ 3.900 – 5.400

technisch specialist infra

verdieping in netten, assets,
capaciteitsplanning

€ 3.800 – 5.200

beleidsadviseur / consultant energie

strategie, RES, klimaatakkoord ·
adviesbureau of overheid

€ 3.600 – 5.000

STAP 2 — SENIORITEIT

senior projectleider / programmamanager

meerdere projecten of
programma's · strategische
opdrachtgevers

€ 5.000 – 6.900

*programmamanager gemeente
schaal 12: max. € 6.862*

asset manager / portfoliomanager

beheer & ontwikkeling energie-
assets · investeringsplannen

€ 4.800 – 6.200

senior adviseur / manager consultancy

klantportfolio · business
development · inhoudelijk lead

€ 5.000 – 6.500

EINDNIVEAU

directeur / hoofd energietransitie of duurzaamheid

strategische sturing op organisatieniveau — netbeheerder, gemeente, ministerie of
grote onderneming

€ 7.000 – 12.000+

*variabel naar sector en organisatieomvang · commerciële eindverantwoordelijkheid aan de
bovenkant*

SPECIALISATIEPADEN PER ROUTE

SPECIALISATIES VANUIT PROJECTLEIDER / PROGRAMMAMANAGER

transitiemanager gemeente /
corporatie

wijkaanpak aardgasvrij · regie op
uitvoering · bewonersparticipatie

€ 5.000 – 7.000

*sterke vraag vanuit gemeenten en
woningcorporaties*

portfoliomanager duurzame
opwek

meerdere wind- of zonprojecten
tegelijk · vergunningen · financiering

€ 5.500 – 8.000

ontwikkelaars

offshore wind projectmanager

realisatie windparken op zee ·
internationale opdrachtgevers

€ 6.000 – 9.500

offshore-toeslag · internationale markt

omgevingsmanager energie-
infra

vergunningstrajecten,
stakeholdermanagement bij grote
infra-projecten

€ 5.000 – 7.500

*schakel tussen techniek en bestuurlijk
proces*

contract- /
aanbestedingsmanager

europese aanbestedingen,
contractbeheer,
leveranciersmanagement infra

€ 5.000 – 7.000

*combinatie techniek +
juridisch/commercieel*

SPECIALISATIES VANUIT TECHNISCH SPECIALIST / ASSET MANAGER

net architect

langetermijntonwerp elektriciteitsnet
· capaciteitsmodellen · netplanning

€ 6.000 – 10.000+

*senior net architecten aantoonbaar
boven € 10.000*

waterstof specialist / -engineer

h₂-transport, electrolyzers,
opslaginfra · industrie

€ 5.500 – 8.500

snel groeiende schaarse expertise

warmtetransitie / geothermie
expert

warmtenetten, aquathermie,
geothermie · aardgasvrije wijken

€ 4.500 – 7.000

*CAO gemeenten schaal 10a: max. €
5.691*

congestie- /
flexibiliteitsmanager

netcongestie · vraagrespons · batterij-
en opslagoplossingen

€ 5.000 – 7.500

*sterk in opkomst door nl-
netcongestieproblematiek*

energieopslag specialist

BESS, power-to-x, grootschalige
opslag · grid-integratie

€ 5.000 – 7.500

*nieuwe specialisatie · marktwaarde
stijgt snel*

data & smart grid specialist

smart grids, digital twin, data-analyse
van het energienet

€ 5.000 – 7.500

*groeiende vraag door digitalisering
netbeheer*

— SPECIALISATIES VANUIT BELEIDSADVISEUR / CONSULTANT

regulatory / tarieven expert

acm-regulering, tarievenstructuren,
energiewet · hoge marktwaarde

€ 5.500 – 8.500

*zeldzame combinatie techniek + recht ·
gevraagd bij netbeheerders en
advocatuur*

financieel adviseur / project finance

businesscases, subsidies (SDE++,
IPCEI), investeerders en banken

€ 5.500 – 8.000

*combinatie energiekennis + financieel
analytisch sterk*

klimaat- & duurzaamheidsstrateeg

CSRD, ESG, CO₂-reductiedoelen ·
bedrijfsleven en overheid

€ 5.000 – 7.500

*sterk groeiend door csrd-wetgeving
(verplicht rapporteren)*

ruimtelijke energieplanning

RES, omgevingsvisies,
gebiedsgerichte aanpak · provincie en
gemeente

€ 4.800 – 6.500

*snijvlak ruimtelijke ordening en
energiebeleid*

europes beleid & fondsenexpert

green deal, repoweren, horizon ·
subsidies en lobby brussel

€ 5.500 – 8.000

*internationaal profiel · brussel of grote
adviesbureaus*

gedrag & participatie specialist

draagvlak, bewonersproces,
coöperaties · sociale kant van de
transitie

€ 4.500 – 6.500

*groeiende vraag: techniek alleen
onvoldoende voor wijkaanpak*

toelichting salarissen: alle bedragen zijn bruto maandsalarissen bij een 40-urige werkweek, gebaseerd op marktcijfers 2025–2026 (indeed, werkzoeken.nl, jooble, glassdoor, CAO gemeenten, CAO netwerkbedrijven, vacaturedata). senior net architecten bij grote netbeheerders verdienen aantoonbaar boven de € 10.000/maand. werkelijke salarissen variëren op basis van werkgever, sector, regio, opleiding en onderhandelingspositie. secundaire voorwaarden — leaseauto, bonus, IKB (tot 20,45%), pensioen, vakantiegeld — zijn niet meegerekend en kunnen het totaalpakket significant verhogen. zzp-tarieven in schaarse specialisaties liggen doorgaans 30–50% hoger dan loondienst equivalenten. opgesteld: juni 2026 · op basis van actuele marktinformatie voor de nederlandse arbeidsmarkt.

werkvoorbereider installatietechniek

drie hoofdroutes met bijbehorende specialisatiepaden en salarisbandbreedtes — van werkvoorbereider naar senior, leidinggevend of specialist.

bruto maandsalaris bij 40 uur/week · marktcijfers 2025–2026 · excl. vakantiegeld, bonus en secundaire arbeidsvoorwaarden

 startpunt

 leidinggevend

 technisch / inhoudelijk

 beleid & advies

 eindniveau

STARTPUNT

werkvoorbereider installatietechniek

technische uitwerking, plannings, werktekeningen, materiaallijsten · schakel tussen ontwerp en uitvoering

€ 2.800 – 3.800

HBO verdient gemiddeld €390 meer dan mbo-niveau

STAP 1 — KIES JE RICHTING

projectleider installatietechniek

budget, planning, klantcontact · eindverantwoordelijk voor projecten

€ 3.800 – 5.500

senior werkvoorbereider / calculator

begroten, aanbesteden, offertes · kostencalculatie en contracten

€ 3.200 – 4.400

bim-coördinator / technisch adviseur

3d-installatieontwerp, revit/BIM · technische advisering opdrachtgevers

€ 4.000 – 5.500

STAP 2 — SENIORITEIT

projectmanager / hoofd werkvoorbereiding

aansturing van meerdere projecten of het team werkvoorbereiding

€ 4.500 – 6.500

kostencalculator / tender engineer

complexe aanbestedingen, contractmanagement, leveranciersonderhandeling

€ 4.000 – 5.500

senior bim-specialist / installatie-adviseur

lead op complexe bim-projecten · adviseur voor grote opdrachtgevers

€ 5.000 – 6.500

EINDNIVEAU

directeur / algemeen directeur installatiebedrijf

eindverantwoordelijkheid over bedrijfsvoering, strategie en resultaat — eigen bedrijf of directeur bij grotere installateur

€ 6.000 – 10.000+

sterk afhankelijk van bedrijfsomvang · zzp-tarieven als specialist liggen 30–50% hoger dan loondienst

— SPECIALISATIES VANUIT PROJECTLEIDER / PROJECTMANAGER

programmamanager
verduurzaming

coördinatie van meerdere
verduurzamingsprojecten ·
woningcorporaties of gemeenten

€ 5.500 – 7.500

*sterk groeiend door isolatie- en
warmtepompprogramma's*

omgevingsmanager

vergunningen, stakeholders,
bewonersproces bij grote
installatieprojecten

€ 5.000 – 7.000

contract- &
aanbestedingsmanager

europese aanbestedingen, UAV-GC
contracten, leveranciersmanagement

€ 5.000 – 6.500

*combinatie techniek +
juridisch/commercieel*

directeur / eigenaar
installatiebedrijf

eigen installatiebedrijf of directeur bij
mkb-installateur

€ 5.500 – 9.000+

*sterk afhankelijk van bedrijfsomvang en
resultaat*

— SPECIALISATIES VANUIT CALCULATOR / SENIOR WERKVOORBEREIDER

hoofd calculatie

aansturing calculatieteam · strategie
bij aanbestedingen · prijsbeleid

€ 5.500 – 7.500

tender manager

grote en complexe aanbestedingen
van a tot z · regie op het
inschrijfproces

€ 5.000 – 7.000

gevraagd bij grote installatiegroepen

beng-adviseur / energie-
adviseur

businesscases verduurzaming, beng-
berekeningen, energielabels

€ 4.500 – 6.500

*groeiende vraag door beng-eisen en
energietransitie*

— SPECIALISATIES VANUIT BIM-COÖRDINATOR / TECHNISCH ADVISEUR

bim-manager

eindverantwoordelijk voor bim-
strategie op projecten of binnen
bedrijf

€ 5.500 – 7.500

*schaarse rol · sterk gevraagd bij grote
bouwprojecten*

warmtepompspecialist / pv-
installateur

WKO, warmtepompen, pv-systemen,
laadinfrastructuur · technisch
ontwerp

€ 4.500 – 6.500

*sterk groeiende vraag vanuit
energietransitie*

gebouwautomatisering
specialist / domotica engineer

hvac-automatisering,
gebouwbeheersystemen (GBS/BMS),
iot-integratie

€ 5.000 – 7.000

*combinatie installatietechniek +
digitalisering · hoge marktwaarde*

installatie-adviseur

onafhankelijk advies aan
opdrachtgevers · technische toetsing
en directievoering

€ 5.000 – 7.500

*adviesbureaus of ZZP · hoge
dagtarieven als specialist*

toelichting salarissen: alle bedragen zijn bruto maandsalarissen bij een 40-urige werkweek, gebaseerd op marktcijfers 2025–2026 (indeed, werkzoeken.nl, glassdoor, vacaturedata installatiebranche). werkelijke salarissen variëren op basis van werkgever, regio, opleiding (MBO/HBO) en onderhandelingspositie. secundaire voorwaarden — leaseauto, ploegentoeslag, bonus, pensioen — zijn niet meegerekend. bim-specialisten en smart building experts zijn schaars en hebben daardoor een sterkere onderhandelingspositie. opgesteld: juni 2026 · op basis van actuele marktinformatie voor de nederlandse arbeidsmarkt.

junior projectcoördinator bouw

drie doorgroeiroutes specifiek voor de bouwsector — van coördinatie naar projectleider, technisch specialist of duurzaamheidsexpert, met focus op woningbouw, utiliteitsbouw en infra.

bruto maandsalaris bij 40 uur/week · marktcijfers 2025–2026 · excl. vakantiegeld, bonus en secundaire arbeidsvoorwaarden · CAO bouw & infra

 startpunt

 onderaannemers afstemmen

 technisch / inhoudelijk

 beleid & advies

 individueel niveau

STARTPUNT

junior projectcoördinator bouw

planningsbewaking · onderaannemers afstemmen · werkbonnen en documentatie · veiligheid op de bouwplaats · rapportage aan projectleider

€ 3.000 – 3.600

CAO bouw & infra uta-schaal · periodieke loonsverhoging 104% na 2 jaar · 108% na 4 jaar

STAP 1 — KIES JE RICHTING

projectleider woningbouw / utiliteit

eindverantwoordelijk voor
bouwprojecten · budget, planning
en opdrachtgever · BAM

€ 3.500 – 5.000

uitvoerder / calculator bouw

technische uitvoering op de
bouwplaats of begroten en
aanbesteden · direct in het
bouwproces

€ 3.400 – 4.800

bim-coördinator / duurzaamheidscoördinator

3d-bouwinformatie beheren of
verduurzaming coördineren ·
revit, BENG, MPG

€ 3.400 – 4.800

STAP 2 — SENIORITEIT

senior projectleider / projectmanager bouw

complexe projecten · nieuwbouw,
renovatie, gebiedsontwikkeling ·
multidisciplinaire teams

€ 4.500 – 6.500

gemiddeld projectleider bouw: €
4.251/maand (indeed) · senior tot €
6.000+

senior uitvoerder / werkvoorbereider bouw

complexe uitvoering of
werkvoorbereiding · constructief,
civiel of renovatie

€ 4.200 – 5.800

senior bim-specialist / duurzaamheidsadviseur

lead op bim-strategie of
duurzaamheidsprogramma ·
BENG, MPG, circulariteit

€ 4.500 – 6.500

directeur / hoofd projecten of gebiedsontwikkeling

eindverantwoordelijkheid over projectportfolio of ontwikkelstrategie — aannemer, projectontwikkelaar, gemeente of woningcorporatie

€ 7.000 – 12.000+

CAO bouw & infra UTA · ZZZ als projectmanager of bim-specialist: dagvergoeding €500–€900 · grote woningopgave NL drijft vraag structureel op

SPECIALISATIEPADEN PER ROUTE

— SPECIALISATIES VANUIT PROJECTLEIDER / PROJECTMANAGER BOUW

gebiedsontwikkelaar / ontwikkelingsmanager

transformatie van locaties · woonwijken, bedrijventerreinen, herontwikkeling · gemeente of ontwikkelaar

€ 5.500 – 8.000

sterk gevraagd door woningbouwopgave nl: 900.000 woningen voor 2030

omgevingsmanager / vergunningenspecialist

omgevingswet, vergunningen, participatietrajecten · schakel tussen bouwer en overheid

€ 5.000 – 7.000

hoge vraag door nieuwe omgevingswet (2024)

contract- & aanbestedingsmanager

UAV-GC, DBFMO contracten · Europese aanbestedingen · risicomanagement

€ 5.000 – 7.000

projectdirecteur / directeur vastgoedontwikkeling

eindverantwoordelijkheid over meerdere grote projecten of een ontwikkelingsportefeuille

€ 7.000 – 11.000+

— SPECIALISATIES VANUIT UITVOERDER / WERKVOORBEREIDER BOUW

constructeur / structural engineer

constructief ontwerp van gebouwen en civiele werken · staal, beton, hout · berekeningen

€ 4.500 – 6.500

hoofd calculatie / senior calculator bouw

begroten van complexe bouwprojecten · aanbestedingsstrategie · UTA functiegroep 11+

€ 5.000 – 7.000

bouwplaatsdirecteur / operations manager bouw

meerdere projecten en bouwplaatsen aansturen · personeel, kwaliteit en veiligheid

€ 6.000 – 9.000

kam-coördinator / veiligheidskundige bouw

kwaliteit, arbeidsomstandigheden en milieu · VCA*, preventiemedewerker · bouwveiligheid

€ 4.500 – 6.500

VCA VOL en/of hogere veiligheidskundige vergroot marktwaarde

— SPECIALISATIES VANUIT BIM-COÖRDINATOR / DUURZAAMHEIDSADVISEUR

bim-manager / digital construction lead

bim-strategie voor het hele project of bedrijf · revit, IFC, common data environment (CDE)

€ 5.500 – 7.500

schaarse rol · sterk gevraagd bij grote bouwers en opdrachtgevers

bouwfysicus / beng-adviseur

energieprestatie gebouwen · beng-berekeningen, warmtebruggen, daglicht · nieuwbouw en renovatie

€ 4.500 – 6.500

groeitend door aanscherpende beng-eisen en verduurzaming woningbouw

circulair bouwadviseur / mpg-specialist

biobased bouwen, materiaalhergebruik, milieuprestatie gebouwen (MPG) · circulaire ketenregie

€ 5.000 – 7.000

sterke groei door mpg-verplichting en circulaire bouwdoelstellingen

esg-manager / duurzaamheidsmanager bouw

csrd-rapportage, co₂-reductie, duurzaamheidsstrategie · projectontwikkelaars en corporaties

€ 5.000 – 7.500

sterk groeiend door csrd-verplichting vanaf 2025

toelichting salarissen: bruto maandsalarissen bij 40 uur/week. bronnen: indeed (projectleider bouw gem. €4.251; junior projectleider gem. €3.688), werkzoeken.nl (werkvoorbereider gem. €3.585), mootio.nl, vacaturedata bouw. CAO bouw & infra uta: periodieke verhogingen 104% na 2 jaar, 108% na 4 jaar, 116% na 6 jaar. vakantietoeslag 8%. salarissen variëren op basis van type project (woningbouw vs. utiliteit vs. infra), bedrijfsgrootte en regio. certificeringen die loonstijging geven: VCA VOL (veiligheid), bim-specialist revit/IFC, beng-adviseur, hogere veiligheidskundige (HVK), PRINCE2/IPMA (projectmanagement), UAV-GC contractmanagement. opgesteld: juni 2026 · op basis van actuele marktinformatie voor de nederlandse arbeidsmarkt.

procesoperator — chemie & petrochemie

concreet doorgroeipad binnen de chemische industrie: van VAPRO a naar shiftleader, procesexpert, decarbonisatiespecialist of plant manager.

bruto maandsalaris bij 40 uur/week · marktcijfers 2025–2026 · excl. ploegentoeslag (10–35%), vakantiegeld, 13e maand en bonus tenzij anders vermeld

Startpunt	Opleidinggevend	Technisch / inhoudelijk	Beleids- & advies	Individueel niveau
ploegentoeslag maakt groot verschil in de chemie: 3-ploegendienst ≈ +15%, 5-ploegendienst (volcontinu) ≈ +30–35%. operator c in 5-ploegen: tot € 5.400–5.850/maand. veel chemie-cao's bieden daarnaast een 13e maand (+8%) en een jaarlijkse winstdelingsbonus (5–25% jaarsalaris).				
Wat is vapro? VAPRO is het standaard certificeringssysteem voor de procesindustrie in Nederland — vergelijkbaar met VCA in de bouw. het kent drie niveaus die overeenkomen met mbo-niveau 2, 3 en 4. vrijwel alle bedrijven in de chemie, energie en industrie gebruiken VAPRO om operators in te schalen en te belonen. elke stap omhoog levert gemiddeld € 300–600 extra per maand. veel werkgevers vergoeden de opleiding volledig.				

STARTPUNT — VAPRO-LADDER

VAPRO A operator a routinematige taken onder begeleiding · dcs-systeem bedienen · veiligheidsrondes € 2.700 – 3.200 +5-ploegen: tot € 4.160/maand · stap a→b: gemiddeld +€300–600/maand	VAPRO B operator b zelfstandig complexere installaties · analyses · eerstelijns storingen oplossen € 3.000 – 3.800 +5-ploegen: tot € 4.940/maand · verantwoordelijk voor meerdere units	VAPRO C hoofdoperator c volledige procesverantwoordelijkheid · collega's begeleiden · verbeterprojecten € 3.500 – 4.500 +5-ploegen chemie: tot € 5.400–5.850/maand · rechterhands ploegleider
--	--	--

STAP 1 — KIES JE RICHTING (VANUIT VAPRO C)

shiftleader / ploegleider aansturing van de ploeg · veiligheid, productiedoelen en kwaliteit bewaken tijdens dienst € 4.200 – 5.500	procesanalist / process engineer storingen analyseren, procesoptimalisatie, rendementsverbetering · uitgebreide proceskennis chemie € 4.000 – 5.500	hsse-coördinator / kwaliteitsmedewerker veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit · brzo-procedures · audits · reach/clp-wetgeving € 3.800 – 5.200
---	---	--

STAP 2 — SENIORITEIT

productieleider / operations manager

meerdere ploegen aansturen ·
productiecijfers, bezetting en
kostenbeheersing ·
lyondellbasell

€ 5.000 – 7.000

senior process engineer / processtechnoloog

procesontwerp, scale-up,
rendementsoptimalisatie ·
verduurzamingsprojecten binnen
de plant

€ 5.500 – 7.500

senior hsse-specialist / safety manager

strategisch veiligheidsbeleid ·
brzo-bedrijfsveiligheid ·
omgevingsvergunningen

€ 5.000 – 7.000

EINDNIVEAU

plant manager / directeur operations of duurzaamheid

eindverantwoordelijkheid over productielocatie of divisie · ook internationale
carrière mogelijk

€ 8.000 – 14.000+

*chemie betaalt structureel het hoogst in de nederlandse industrie · 13e maand + bonus niet
meegerekend*

SPECIALISATIEPADEN PER ROUTE

— LEIDINGGEVEND — VANUIT PRODUCTIELEIDER / OPERATIONS MANAGER

plant manager / site director

eindverantwoordelijk voor de gehele
productielocatie · p&l, personeel,
veiligheid · heerenveen, moerdijk

€ 8.000 – 14.000+

*hoogste salarissen in de nederlandse
industrie · internationale doorgroei
mogelijk*

lean manager / CI manager

lean, six sigma (black belt), kaizen ·
structurele procesverbetering,
verspilling minimaliseren

€ 5.500 – 7.500

*green/black belt certificering verplicht
bij grote chemie*

turnaround manager / ta- coördinator

grote geplande onderhoudsstops
coördineren · honderden contractors
aansturen

€ 6.000 – 9.000

*schaarse specialisatie · ook ZZP
mogelijk met hoge dagtarieven*

supply chain manager

grondstofinkoop, planning, opslag en
distributie van chemische producten

€ 5.500 – 7.500

— TECHNISCH — VANUIT PROCESS ENGINEER / PROCESTECHNOLOOG

decarbonisatiespecialist / co₂-reductie engineer

co₂-reductie in chemische processen
· elektrificatie, CCS/CCU,
waterstofintegratie

€ 6.000 – 9.000

sterk groeiend · hoge urgentie door
industrie-emissiereductieplicht

waterstof engineer / H₂ process engineer

groene waterstof productie,
electrolyzers, power-to-x

€ 6.000 – 9.500

schaarse expertise · internationaal
gevraagd

chemical recycling engineer / circulaire chemicus

chemische recycling,
reststroomverwaarding, biobased
grondstoffen · lyondellbasell

€ 5.500 – 8.000

groeiend door plastic
recyclingdoelstellingen EU

smart manufacturing specialist / industry 4.0 engineer

procesautomatisering, digital twin,
SCADA/dcs-optimalisatie, industrie
4.0

€ 5.500 – 8.000

zeldzame combinatie proceskennis + IT
· hoge marktwaarde

— HSSE / REGULATORY — VANUIT COMPLIANCE SPECIALIST

brzo-veiligheidskundige / process safety manager

strategisch veiligheidsbeleid bij brzo-
bedrijven (grote chemie) · externe
audits · risicoanalyses

€ 6.000 – 8.500

BRZO = besluit risico's zware
ongevallen · verplichte expertise

regulatory affairs specialist / REACH expert

REACH, CLP, biocidenrichtlijn ·
toelating chemische stoffen ·
europese regelgeving

€ 5.500 – 8.000

schaarse combinatie proceskennis +
juridische/chemische regelgeving

milieu-adviseur / vergunningenspecialist

omgevingsvergunning,
emissieregistratie, ETS (co₂-
handelssysteem) · overheid of
industrie

€ 5.000 – 7.000

groeiend door aanscherping EU green
deal wetgeving

toelichting salarissen: bruto maandsalarissen excl. ploegentoeslag tenzij vermeld. bronnen: morganlab 2026, pro industry, indeed, vacaturedata //. operator a excl. toeslag €2.700–3.200; operator c in 5-ploegen chemie tot €5.850. biedt 13e maand (1 bruto maandsalaris) + bonus 5–25% jaarsalaris. turnaround managers en decarbonisatiespecialisten zijn ook als ZZP beschikbaar tegen dagvergoedingen van €700–€1.200. certificeringen die loonstijging geven: VAPRO a→b→c (+€300–600/stap), NEBOSH/brzo-veiligheidskundige, six sigma green/black belt, process safety management (PSM). opgesteld: juni 2026 · op basis van actuele marktinformatie nederlandse arbeidsmarkt.

procesoperator — energie & utilities

concreet doorgroei-pad binnen de energiesector: van VAPRO a naar controlekameroperator, asset specialist, congestiemanager of operations director.

bruto maandsalaris bij 40 uur/week · CAO netwerkbedrijven & energiebedrijven 2025–2026 · excl. ploegentoeslag, vakantiegeld en IKB tenzij anders vermeld

 startpunt

 opleidinggevend

 technisch / inhoudelijk

 beleids- & advies

 individueel niveau

energiesector = CAO netwerkbedrijven: vaste periodieke verhogingen, IKB (individueel keuzebudget tot 20,45%), eindejaarsuitkering en goede pensioenregeling. ploegentoeslag voor 24/7 controlekamerdiensten: +15–30%. sterk groeiende sector — 49.000 extra arbeidsplaatsen nodig voor 2030 · 72% van energiebedrijven ervaart personeelstekort.

wat is vapro? VAPRO is het standaard certificeringssysteem voor de procesindustrie in nederland — vergelijkbaar met VCA in de bouw. het kent drie niveaus die overeenkomen met mbo-niveau 2, 3 en 4. vrijwel alle bedrijven in de chemie, energie en industrie gebruiken VAPRO om operators in te schalen en te belonen. elke stap omhoog levert gemiddeld € 300–600 extra per maand. veel werkgevers vergoeden de opleiding volledig.

STARTPUNT — VAPRO-LADDER

VAPRO A

operator a / monteur energie

technische taken onder begeleiding · aanleg en onderhoud laagspanningsnet · meterstanden en storingen

€ 2.700 – 3.200

/ eigen techniekklas: direct opgeleid tot energietechnicus

VAPRO B

operator b / allround monteur

zelfstandig middenspanningsnet · schakelwerkzaamheden · storingen verhelpen · inspecties

€ 3.000 – 3.900

+ploegentoeslag controlekamer: tot € 4.500–5.000/maand

VAPRO C

hoofdoperator / senior monteur

hoog- en middenspanning · controlekamer 24/7 · collega's begeleiden · complexe schakelschema's

€ 3.500 – 4.500

CAO netwerkbedrijven schaal 6–8 · inclusief IKB aanzienlijk hoger

STAP 1 — KIES JE RICHTING (VANUIT VAPRO C)

teamleider / uitvoerder netonderhoud

aansturing monteursploeg · dagplanning, veiligheid en kwaliteitscontrole

€ 4.000 – 5.400

CAO netwerkbedrijven schaal 8–9

hoogspanningsspecialist / asset engineer

beheer en inspectie van hoogspanningsinstallaties · storingen analyseren

€ 4.200 – 5.800

projectcoördinator netinfrastructuur

coördinatie van nieuwbouw en verzwaring van het net · energietransitieprojecten

€ 3.900 – 5.400

sterk groeiende vraag door netcongestie en elektrificatie

STAP 2 — SENIORITEIT

operations manager / hoofd uitvoering net

meerdere teams aansturen ·
regioverantwoordelijkheid
netonderhoud en -uitbreiding

€ 5.000 – 6.900

CAO netwerkbedrijven schaal 10–11

senior asset manager / hv- inspecteur

levensduurmanagement van
netcomponenten ·
investeringsplan · liander

€ 5.000 – 7.000

senior projectleider netinfrastructuur

complexe net-
uitbreidingsprojecten · nieuwe
hoogspanningsstations ·
zonneparken en windparken
aansluiten

€ 5.000 – 6.900

CAO netwerkbedrijven schaal 11:
max. € 6.862/maand

EINDNIVEAU

directeur netbeheer / hoofd energietransitie

eindverantwoordelijkheid over netbeheer, transitieprogramma of operations —

€ 7.500 – 12.000+

SPECIALISATIEPADEN PER ROUTE

— LEIDINGGEVEND — VANUIT OPERATIONS MANAGER

programmamanager netuitbreiding

aansturing van meerdere grote
netverzwarringsprojecten tegelijk

€ 5.800 – 7.500

sterk gevraagd door urgentie
netcongestie NL

directeur netbeheer

eindverantwoordelijk voor netbeheer
in een regio · budget, personeel,
strategie

€ 7.000 – 11.000+

hoogste functies CAO netwerkbedrijven
schaal 13+

transitiemanager / wijkregisseur aardgasvrij

regie op aardgasvrij maken van wijken
· samenwerking gemeente,
corporaties en installateurs

€ 5.000 – 7.000

vanuit netbeheerder of gemeente ·
sterk groeiend

— TECHNISCH / ASSETS — VANUIT ASSET MANAGER / HOOGSPANNINGSSPECIALIST

net architect

langetermijnontwerp van het elektriciteitsnet · capaciteitsmodellen

€ 6.000 – 10.000+

senior net architecten aantoonbaar boven € 10.000/maand

hoogspanningsspecialist / hv-engineer

150/380kv-stations · transformatoren en schakelinstallaties

€ 5.500 – 8.000

schaarse expertise · vereist hv-certificering

offshore wind technician / gwo-monteur

onderhoud windturbines op zee · kabels, transformatoren

€ 5.000 – 7.500

offshore toeslag · gwo-certificering verplicht

bess-specialist / energieopslagspecialist

bess-installaties, grid-scale batterijen · balanceren van het net

€ 5.000 – 7.500

nieuwe specialisatie · marktwaarde stijgt snel

— NETWORK & TRANSITIE — VANUIT PROJECTLEIDER NETINFRASTRUCTUUR

congestiemanager / flexibiliteitsmanager

netcongestie beheersen · vraagrespons, batterijen en slimme netsturing

€ 5.500 – 7.500

sterk in opkomst · aanpak netcongestieproblematiek NL

waterstofnetwerk specialist / h₂-infrastructure engineer

omschakeling gasnetten naar waterstof · h₂-backbone nederland

€ 5.500 – 8.500

bouwt nationale waterstofbackbone 2025–2030

smart grid specialist / digital grid engineer

slimme meters, netsturing, data-analyse · digital twin van het energienet

€ 5.000 – 7.500

combinatie netkennis + IT · hoge marktwaarde

toelichting salarissen: bruto maandsalarissen excl. ploegentoeslag, IKB en eindejaarsuitkering. bronnen: CAO netwerkbedrijven 2025–2026, indeed, werkzoeken.nl, vacaturedata ///. CAO netwerkbedrijven biedt IKB tot 20,45% van bruto jaarloon (keuze uitbetaling, extra verlof of pensioen). ploegentoeslag 24/7 controlekamer +15–30%. senior net architecten aantoonbaar boven € 10.000/maand. sector groeit hard: 49.000 extra arbeidsplaatsen nodig voor 2030 (bron: recruitmenttraining.pro / CBS conjunctuurenquête 2025). certificeringen die loonstijging geven: VAPRO a→b→c, hv-certificering (hoogspanning), GWO basic safety (offshore), PMP/IPMA (projectmanagement), bim-coördinator. opgesteld: juni 2026 · op basis van actuele marktinformatie nederlandse arbeidsmarkt.

technisch administratief medewerker

drie doorgroeiroutes vanuit de schakelrol tussen techniek en administratie — richting coördinatie, techniek of commercie.

bruto maandsalaris bij 40 uur/week · marktcijfers 2025–2026 · excl. vakantiegeld en secundaire arbeidsvoorwaarden

 startpunt

 opleidinggevend

 technisch / inhoudelijk

 beleid & advies

 individueel

STARTPUNT

technisch administratief medewerker

werkbonnen verwerken · projectdocumentatie bijhouden · planning ondersteunen · leveranciers afstemmen · technische dossiers beheren

€ 2.500 – 3.200

gemiddeld € 3.163/maand (indeed, dec. 2025) · technische sector betaalt structureel meer dan algemeen administratief

STAP 1 — KIES JE RICHTING

projectadministrateur / project support

volledige projectadministratie · voortgangsrapportages · factuurcontrole · budgetbewaking

€ 2.800 – 3.600

junior werkvoorbereider / cad-tekenaar

technische tekeningen, materiaallijsten, werkinstructies · bouw, installatie of industrie

€ 2.800 – 3.500

logische stap als je affiniteit hebt met techniek en tekeningen

inkoopmedewerker / servicecoördinator

leveranciersbeheer, bestellingen, offertes aanvragen · serviceplanningen coördineren

€ 2.800 – 3.600

STAP 2 — SENIORITEIT

projectcoördinator

coördinatie van meerdere projecten tegelijk · afstemming tussen disciplines · voortgang bewaken

€ 3.200 – 4.500

gemiddeld € 4.065/maand (werkzoeken.nl, mei 2026)

werkvoorbereider / medior planner

zelfstandige werkvoorbereiding · planningen opstellen · leveranciers aansturen

€ 3.200 – 4.500

gemiddeld € 3.585/maand werkvoorbereider (werkzoeken.nl, april 2026)

senior inkoper / technisch commercieel medewerker

contractonderhandeling, leveranciersselectie, technisch-commerciële offertes

€ 3.500 – 4.800

projectmanager / hoofd werkvoorbereiding / manager operations

eindverantwoordelijkheid over projectportfolio, werkvoorbereiding of serviceafdeling — bouw, installatie, industrie of energiesector

€ 5.000 – 8.000

sterk afhankelijk van sector en organisatieomvang · ZZP als specialist of senior planner: dagvergoeding €400–€700

SPECIALISATIEPADEN PER ROUTE

— SPECIALISATIES VANUIT PROJECTCOÖRDINATOR

projectleider bouw / installatietechniek

eindverantwoordelijk voor projecten · budget, planning, opdrachtgevers · bouw of techniek

€ 4.000 – 6.000

logische stap na meerdere jaren projectcoördinatie

contractmanager / documentatiemanager

contractbeheer, technische documentatie, as-built dossiers · industrie of netbeheer

€ 4.000 – 5.500

gevraagd bij grote infra- en energieprojecten

kwaliteitsmedewerker / iso-coördinator

iso-certificeringen, kwaliteitsborging, procesaudits · bouw, chemie of energie

€ 3.800 – 5.500

VCA, ISO 9001 en nen-normen verhogen marktwaarde

hoofd planning / planningscoördinator

centrale planning meerdere teams of projecten · capaciteitsmanagement · MS project / primavera

€ 4.000 – 5.500

— SPECIALISATIES VANUIT WERKVOORBEREIDER / PLANNER

senior werkvoorbereider / calculator

complexe technische uitwerkingen, begroten, aanbesteden · bouw, installatie of civiel

€ 4.000 – 5.500

gemiddeld € 4.000/maand (koen.com, 2026)

bim-modelleur / revit-specialist

3d-modellen van gebouwen of installaties · revit, autocad · technisch ontwerp

€ 3.500 – 5.000

revit-certificering geeft directe salarisboost

beng-adviseur / energielabeladviseur

energielabels, beng-berekeningen, duurzame installaties · woningcorporaties of adviesbureaus

€ 3.800 – 5.500

groeidend door beng-verplichting nieuwbouw en renovaties

technisch beheerder / onderhoudsmonteur

stap naar uitvoerende technische functie · onderhoud, inspectie, storingen

€ 3.200 – 4.800

mogelijk via bijscholing of omscholing installatietechniek

— SPECIALISATIES VANUIT INKOOP / COMMERCEEL MEDEWERKER

technisch inkoper / strategisch inkoper

strategische inkoop van technische componenten, installatiemateriaal of bouwmaterialen

€ 4.000 – 6.000

*nevi-certificering verhoogt
marktwaaarde aanzienlijk*

technisch accountmanager / commercieel adviseur

offertes, klantcontact, technisch advies aan klanten · installatiebranche of industrie

€ 3.800 – 5.500

*combinatie technische kennis +
salesvaardigheid · hoge marktwaaarde*

servicemanager / after-sales manager

aansturing serviceteam, sla-beheer, klanttevredenheid · installatie of industrie

€ 4.500 – 6.500

toelichting salarissen: bruto maandsalarissen bij 40 uur/week. bronnen: indeed (gem. TAM €3.163, dec. 2025), werkzoeken.nl (werkvoorbereider gem. €3.585, april 2026; projectcoördinator gem. €4.065, mei 2026), koen.com, officetown.nl, continu professionals, vacaturedata bouw/techniek. brabant water biedt TAM tot €4.227 excl. vakantiegeld (tot €4.882 incl.). salarissen variëren op basis van sector (bouw vs. industrie vs. energie), opleiding (MBO/HBO) en regio. certificeringen die loonstijging geven: VCA (basis veiligheidscertificaat techniek), revit/bim-modelleur, MS project of primavera (planning), NEVI (inkoop), ISO 9001 (kwaliteit). excel op gevorderd niveau levert gemiddeld €250/maand extra op. opgesteld: juni 2026 · op basis van actuele marktinformatie voor de nederlandse arbeidsmarkt.

junior planner installatietechniek

drie doorgroeiroutes vanuit de planningsrol — richting projectcoördinatie, werkvoorbereiding of servicemanagement.

bruto maandsalaris bij 40 uur/week · marktcijfers 2025–2026 · excl. vakantiegeld, overwerktoeslag en secundaire arbeidsvoorwaarden

 startpunt

 opleidinggevend

 technisch / inhoudelijk

 beleid & advies

 individueel

STARTPUNT

junior planner installatietechniek

monteurs inplannen · capaciteitsbeheer · afstemming klant en uitvoerder · materiaallogistiek bewaken · storingen prioriteren

€ 2.600 – 3.200

service planner installatietechniek gemiddeld € 3.039/maand (joooble, jan. 2026) · salarissen stijgen 4–6%/jaar door krapte arbeidsmarkt

STAP 1 — KIES JE RICHTING

medior planner / project support

zelfstandig complexe planningen · afstemming werkvoorbereider en projectleider · meerdere projecten tegelijk

€ 3.000 – 3.800

gemiddeld planner nl: € 3.345/maand (werkzoeken.nl, jan. 2026)

junior werkvoorbereider e/w

technische uitwerkingen, materiaalbegrotingen, werktekeningen · logische stap vanuit planningskennis

€ 2.800 – 3.600

gemiddeld werkvoorbereider installatietechniek: € 3.750/maand (werkzoeken.nl, juni 2026)

servicecoördinator / storingsdispatcher

storingen inplannen en opvolgen · sla-bewaking · klantencontact · onderhoud & service

€ 2.800 – 3.600

STAP 2 — SENIORITEIT

projectcoördinator / hoofd planning

coördinatie van meerdere projecten · capaciteitsplanning ploegen · MS project / planon / topdesk

€ 3.500 – 4.800

gemiddeld projectcoördinator: € 4.065/maand (werkzoeken.nl, mei 2026)

werkvoorbereider / senior planner installatietechniek

zelfstandige werkvoorbereiding · aanbestedingen ondersteunen · calculaties, bestek en werkinstructies

€ 3.500 – 4.800

werkvoorbereider installatietechniek: € 3.800–4.800 (mootio, 2026)

senior servicecoördinator / technisch accountmanager

servicecontracten beheren · klanttevredenheid bewaken · team servicemonteurs aansturen

€ 3.500 – 4.800

projectmanager / hoofd werkvoorbereiding / directeur service

eindverantwoordelijkheid over projectportfolio, werkvoorbereiding of serviceafdeling — groot installatiebedrijf of technisch dienstverlener

€ 5.500 – 9.000

salarissen installatietechniek stijgen 4–6% per jaar · ZZP als senior planner of werkvoorbereider: dagvergoeding € 400–€ 700 · grote industriële opdrachtgevers betalen 15–25% meer dan reguliere installateurs

SPECIALISATIEPADEN PER ROUTE

— SPECIALISATIES VANUIT PROJECTCOÖRDINATOR / HOOFD PLANNING

projectleider installatietechniek e/w

eindverantwoordelijk voor
installatieprojecten · budget, planning
en opdrachtgevers · e, w of klimaat

€ 4.500 – 6.000

planningsmanager / operations coördinator

aansturing plannersteam ·
bezettingsoptimalisatie · rapportage
aan management

€ 4.500 – 6.000

gevraagd bij grote installatiebedrijven,
SPIE

onderhoudsmanager / mjop- coördinator

onderhoudsprogramma's plannen en
bewaken · MJOP · contracten met
opdrachtgevers

€ 4.500 – 6.000

woningcorporaties en
vastgoedbeheerders zoeken dit profiel
actief

— SPECIALISATIES VANUIT WERKVOORBEREIDER / SENIOR PLANNER

senior werkvoorbereider / calculator

complexe technische uitwerkingen ·
begroten en aanbesteden · CAO
metaal & techniek functiegroep 10+

€ 4.500 – 6.000

gemiddeld senior werkvoorbereider: €
4.500–5.000 (koen.com, 2026)

warmtepompspecialist / laadinfra-technicus

warmtepompen, pv-systemen,
laadinfra, WKO · beng-berekeningen ·
energietransitie

€ 4.000 – 5.500

domotica- en klimaatspecialisten
verdienen 15–30% meer (mootio, 2026)

bim-coördinator / gbs- engineer

3d-installatieontwerp · revit ·
GBS/BMS · smart building · hoge
marktwaarde

€ 4.500 – 6.500

domoticaspecialisten gem. € 4.000–
5.500/maand · schaarse combinatie
techniek + digitaal

uitvoerder installatietechniek / ploegbaas

leiding op de bouwplaats · monteurs
aansturen · kwaliteit en veiligheid
bewaken

€ 4.200 – 5.200

gemiddeld uitvoerder
installatietechniek: € 4.200–5.200
(mootio, 2026)

SPECIALISATIES VANUIT SERVICECOÖRDINATOR

servicemanager installatietechniek

aansturing serviceteam · sla-
management · klantrelaties · p&l-
verantwoordelijkheid service

€ 5.000 – 7.000

sterk gevraagd, SPIE, kuipers

technisch accountmanager / service accountmanager

servicecontracten verkopen en
beheren · technisch advies klanten ·
combinatie techniek + commercie

€ 4.500 – 6.500

*hoge marktwaarde door schaarse
combinatie van vaardigheden*

facility manager / technisch vastgoedbeheerder

technisch beheer van gebouwen ·
MJOP, installatiebeheer, inkoop
onderhoud · vastgoed en corporaties

€ 4.000 – 5.500

*groeiend door verduurzaming
woningbouwportefeuilles*

toelichting salarissen: bruto maandsalarissen bij 40 uur/week. bronnen: jooble (planner installatietechniek gem. €3.385, mei 2026; service planner gem. €3.039, jan. 2026), werkzoeken.nl (planner gem. €3.345; werkvoorbereider installatietechniek gem. €3.750), mootio.nl (salarissen installatietechniek 2026), koen.com, indeed vacaturedata. overwerktoeslag 125–150%, weekendtoeslag 25–50% en gereedchapsgeld €50–150/maand niet meegerekend. CAO installatietechniek en CAO metaal & techniek van toepassing afhankelijk van werkgever. salarissen stijgen structureel 4–6% per jaar door krapte en groeiende vraag vanuit energietransitie. certificeringen die loonstijging geven: VCA (basis verplicht in de techniek), revit/bim-coördinator, MS project of planon (planning), beng-adviseur, f-gassen (koudetechniek), NEN 3140 (elektrotechnische veiligheid). opgesteld: juni 2026 · op basis van actuele marktinformatie voor de nederlandse arbeidsmarkt.

bronnen & methode

de salarisbandbreedtes zijn samengesteld uit vacaturedata, salarisdatabanken en collectieve arbeidsvoorwaarden (cao's), geraadpleegd voor de nederlandse arbeidsmarkt in 2025–2026.

VACATURE- & SALARISDATA

indeed

werkzoeken.nl

jooble

glassdoor

CAO'S & CERTIFICERING

cao gemeenten

cao netwerkbedrijven & energiebedrijven

cao chemische industrie

cao bouw & infra (uta-schalen)

VAPRO-certificering (procesindustrie)

let op bij interpretatie

alle bedragen zijn bruto maandsalarissen bij 40 uur/week. werkelijke salarissen variëren met werkgever, sector, regio, opleiding en onderhandelingspositie.

secundaire voorwaarden — vakantiegeld, 13e maand, bonus, ploegentoeslag (10–35%), IKB (tot 20,45%) en pensioen — zijn niet meegerekend. ZZP-tarieven liggen doorgaans 30–50% hoger dan in loondienst.